

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 2-70 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeacske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 19. szám.

Szerda, január 24.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

Nagy békemozgalmak Olaszországban

Olaszország válsága. — A bolgár kormány jegyzéke a semleges államokhoz. — A szövetséges államok parlamenti elnökei a német császárnál. — Az új Möve husz millió kárt okozott. A képviselőház ülése.

Az olasz békemozgalmak.

Budapest, jan. 24. Bernből sürgönyzik:

Mint a Popolo d'Italia jelenti, az olasz kormány krízis előtt áll.

Egy másik jelentés szerint a római katolikus egyesületek monstregyűlést tartottak, amelyen energikusan támadták a háborus uszítókat.

Rómában a Giolitti-párt politikai tevékenysége teljes erővel megindult s egyre többen hajlanak a párt felfogása felé.

A Giornale d'Italia szerint, Olaszországban igen nyomott a hangulat s egymást kergetik a rémhírek.

Rómában beszéltek, hogy Firenzében kitört a forradalom, Firenzében egy bolognai véres zendülésről tudtak, Pisában pedig arról beszéltek, hogy Róma lángokban áll.

Tényként megállapítható, hogy Olaszországban napról-napra nagyobb erőre kapnak a békemozgalmak s a kormány igen kritikus helyzetben van.

A bolgár kormány jegyzéke a semleges államokhoz.

Budapest, jan. 24. Szófiából sürgönyzik:

A bolgár kormány most küldötte el válaszáat a semleges államokhoz, amelylyel az ententének a központi hatalmak békejegyzékére adott válaszára felel.

A bolgár kormány kijelenti, hogy az entente-hatalmak válaszában alakja és tartalma lehetetlenné teszi, hogy arra válaszoljon.

Bulgárik, amelyet provokálással és szomszédai boszantásai belekényszerítettek a háboruba, a történelem előtt a felelőséget az ellenségre hárítja.

Tiltakozó szándékainak olyan magyarázása ellen, mint a melyet békejavaslatunknak tulajdonítanak. Az entente csupán a központiak által javasolt eszmecsere után tudhatta volna meg békeajánlatunk igazi jelentőségét.

A központi hatalmak lojális lépést tettek a béke útjának egyengetésére s egyedül ellenségeinktől függött, hogy rálépjenek a béke útjára.

Ellenségeink azonban visszautasították békeajánlatunkat is az újabb verontásért a felelőség rájuk hárul. Jogaikban való bizalommal s népeikkel teljes egyetértésben kénytelenek a szövetségesek folytatni a háborút, amíg el nem érik a népek szabad fejlődését biztosító békét.

Előrenyomulásunk Moldovában.

Budapest, jan. 24. Szófiából sürgönyzik:

A szövetséges csapatok tervszerűen nyomulnak előre Moldovában.

Mackensen már megtisztította az ellenségtől a Szereth alsó folyásának jobb partját.

Galac élénk lövetése tovább folyik. A hadműveletek közösen fejlődnek Falkenhayn északi hadseregének hadműveleteivel. Ezek a hadseregek most kezdik szorítani az ellenséget a Szereth nyugati partjáról, ahol még bizonyos ellentállást tanúsít.

Az angolok elégedetienek Wilson üzenetével.

Budapest, jan. 24. Rotterdamból sürgönyzik:

Az angol sajtó meglehetősen hüvösen fogadta Wilson üzenetét. A lapok szerint Wilson terve, bár nemes és fenséges, mégis tiszta utópia, amelyet megvalósítani lehetetlen. Elsősorban helytelenítik azt a gondolatot, amely győzelem nélküli békét kíván. A győzelem szerintek nélkülözhetetlen, hogy az igazság diadalával tartós békét biztosítsunk.

A Times szerint a porosz militárizmust nem lehet másképpen megtörni, csak ha teljesen leverjük őket. Azért az entente nem halgathat olyan békeszózatra, a mely nem győzelmen alapszik.

A szövetséges államok parlamenti elnökei a német császárnál,

Budapest, január 24. Berlinből sürgönyzik:

A szövetséges államok parlamenti elnökei tegnap este elutaztak a német császárhoz a nagy főhadiszállásra.

Az új Möve husz millió dollár kárt okozott.

Budapest, jan. 24. Berlinből sürgönyzik. A Wolf ügynökség tudósítója jelenti szikratávírral e hó 17-iki kelettel Newyorkból:

Az idevaló lapok tele vannak az új Möve magasztalásával. Az erről szóló cikkek nagybetűs címekkel a legfeltűnőbb formában jelentek meg. A newyorki lapok a német segédcsirkáló által az ellenségnek okozott kárt husz millió dollárnál többre becsülik.

Budapest, jan. 24. Newyorkból sürgönyzik:

Az amerikai sajtó 48 óra óta tele van újabb hajó elsüllyesztésekkel, amelyek az új Möve okozott.

Egy londoni távirat szerint az új német hajó „Vinete” nevet viseli, 12 ágyuja, 4 torpedó lanszirozója van.

A német munkások felirata a kancellárhoz.

Budapest, jan. 24. Párisból sürgönyzik:

A francia lapok a német munkásoknak a kancellárhoz intézett loyális iratával foglalkozva azt írják, hogy menél tovább tart a háboru, annál megdöbbentőbb Franciaországnak látni Németország lelki elszántságát.

Az orosz válság.

Budapest, jan. 24. Berlinből sürgönyzik:

Kopenhágai jelentés szerint a Finanztidende az orosz kormányválságot Oroszország belső bomlásával okolja meg, mely annál inkább előrehalad, minél jobban közeledik az ellenség Besszarábiához. Odeszában óriási gabonakészletek vannak felhalmozva, melyeket a közlekedési zavarok miatt már nem tudnak elszállítani. Negyven millió tonna kenyérmagnak a mai nagy inség idején való elpusztításáról, amikor az egész ország éhezik, még az ilyesmikhez hozzászokott orosz államtérfiaik is visszarettennek.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 24. A képviselőház ma délelőtt Szász Károly alelnök elnöklésével ülést tartott.

Az ülést Szász Károly elnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg s az elnöki jelentések után folytatták a vasuti hadiadórol szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A délelőtti ülésen Hammerberg László, Sztterényi József és Bródy Ernő szólaltak föl.

A vita további során Teleszky János pénzügyminiszter szólal föl s reflektál az elhangzott beszédekre. Beszédében megállapítja, hogy a felszólalók nem számoltak a háboruval. A javaslatban időleges forrás felhasználásáról van szó s Magyarország féltékenyen öröklik azon, hogy a tarifa dolgában a szabad rendelkezést fenntartsa magának. Arra nézve, hogy fennforog-e és meddig Ausztriában a díjtétel emelkedés, nincsenek a kormánynak biztosítékai. A miniszter behatóan foglalkozik az elhangzott beszédekkel és sorra cáfolja az egyes kifogásokat. Védelmébe veszi a vicinálisokat. A miniszter még beszél.

Az összeférhetlenségi ügyek.

Budapest, jan. 24. A képviselőház összeférhetlenségi bizottságát, a fölmerült összeférhetlenségi ügyek tisztázására január hó 30-ikára összehívták. A folyosón elterjedt hírek szerint a miniszterelnök az összeférhetlenségi ügyekben hozzáintézet interpellációkra nyomhan válaszol s állítólag meg fog nevezni kilenc képviselőt, akik részt vettek hadseregszállítási kijáráásokban.

A közéletmezésről.*

Irta: Jankó Ágoston udvari tanácsos.
Torontálvármegye alispánja.

Első közlemény.

Talán magáról a háborúról sem beszélnek annyit, mint az élelmiszerdrágaságról. Ez is igazolja, hogy az embernek legközvetlenebbül a gyomrára van gondja, ami természetes is, mert hiszen ez az, ami az anyagot életté átforgálja; az élethez szükséges anyagoknak a megszerzése tehát a legfőbb életkérdés.

E szerint indokolt, hogy annyit foglalkozunk a drágaság kérdésével, különösen az élelmiszerdrágasággal, mely a háboru nyomorúságait még súlyosabbá, majdnem elviselhetetlenné teszi és éppen azon osztálynak az existenciáját veszélyezteti, amely, ha számra nézve kisebb is, de az ország kulturális és gazdasági fejlődésének és a társadalmi rend fontartásának legfontosabb tényezője.

Azért is okoz az élelmiszerdrágaság oly nagy izgalmat, mert azt az osztályt érinti leginkább, mely minden szociális változás iránt a legérzékenyebb és amelynek érzékenysége hatással van az egész közéletre és amelynek panaszai és fájdalmai visszhangot adnak és általános elkedvetlenedést és csüggedést kelteni képesek.

E háboru tapasztalataiból tanulságot kell tehát merítenünk és gazdaságilag akként kell berendezkednünk, hogy az élelmiszerdrágaság, mely az egyes társadalmi rétegek vagyoni arányát és létbiztonságát ily erőszakosan megzavarja, — többé be ne következhessek.

Az államnak és a társadalomnak a nép élelmiszerdrágaságát biztosítani kötelessége is; hiszen első sorban a táplálkozás: a megélhetés könnyebbé tétele céljából verődött az ősember is társaságba. Az élelem minden teremtett lénynek természetes joga: az állam van tehát hivatva arról gondoskodni, hogy szükséges élelemben hiányt senki ne szenvedjen és hogy mindenki a lehető legolcsóbban és legkönnyebben juthasson léte fenntartásának legszükségesebb kellekéhez: az élelmiszerekhez.

A jó közéletmezés a legfőbb állami és társadalmi érdek, mert hiszen tele gyomor nélkül nincs boldogság: a jólakottság a legközvetlenebb célja az emberi törekvésnek; csak jó táplálkozás biztosítja az egészséget, ez ad erőt, ez a legfőbb kelleke a megelégedésnek és az alapja mindennemű kulturának.

Gazdasági érdekből lehet minden más szükségleti cikk esetleg drága, de az élelemnek minden körülmények között olcsónak kell lenni; annyi élelemlől, hogy mindenkinek, minden körülmények között elég legyen és hogy ahhoz mindenki minden körülmények között könnyen és olcsón juthasson, az államnak kötelessége akként gondoskodni, hogy a legcélszerűbb keresetképesű családok és egyének se legyenek kitéve táplálkozási nélkülözéseknek, mert az éhező ember a civilizáció legnagyobb szegénye.

Ezt úgy látjuk nem tudtuk, vagy keveset törődünk vele és a háborunak kellett bennünket az államnak a közéletmezés körüli kötelességeire és feladataira figyelmeztetni.

Foglalkoznunk kell tehát ezzel a kérdéssel és keresnünk kell a helyes megoldást nemcsak a háboru okozta kétségbeesítő helyzet miatt, de azért is, mert a jól szervezett közéletmezés a békés fejlődésnek egyik legfontosabb feltétele.

Nekünk állami, gazdasági szempontból is különösen nagy érdekünk, hogy a háboru után az élelmiszerdrágaság ára gyorsan és lényegesen alább szálljon. Ugyanis az élelmiszerek ára szabályozza a többi szükségleti cikkek árát és személyes szolgálatok, vagyis a munka árát is; tehát az élelmiszerdrágaság drágítja a gazdasági és ipari termelést és így általános drágaságot okoz. A tartós drágaság pedig amint azt sajnos tapasztaljuk, csökkenti pénzünk vásárló képességét, értékét, minek folytán a külfölddel való kereskedelmi érintkezésünkben nagyobb árszót kell fizetnünk. Ez pedig idővel az állam elszegényedésére vezet, mert minél rosszabb az állam pénzének valutája, annál kisebb az állam vagyoni értéke, annál gyengébb a tekintélye.

Most a háboru tartama alatt a közéletmezésen gyökeresen javítani s azt reformálni alig lehet, mert a gazdasági élet némileg megvan bénítva; most a meglévő készletek gondos felkutatása és helyes elosztásával, továbbá a visszaélések szigorú üldözésével legfeljebb csak annyit érhetünk el, hogy az állapotok ne rosszabbodjanak, de a háboru tapasztalataiból tanulságot kell merítenünk és jövőre

* A „Közgazgatási Közöny” január 20-iki számából.

gazdaságilag akként kell berendezkednünk, hogy az élelmiszer- és közszükségleti cikkek ilyen váratlan és ilyen nagymérvű megdrágulása többé elő ne fordulhasson.

Hogy a közéletmezés ügye a szociális jogos igényeknek megfelelő módon rendezhető legyen, meg kell várnunk a békés időket, a midőn rendes gazdasági viszonyok között a termelést és fogyasztást helyes arányába hozhatják: de a közéletmezést okvetlenül rendeznünk és szerveznünk kell.

Ez nálunk Magyarországon nem is olyan nehéz feladat és itt sohasem volna szabad élelmiszerhiánynak vagy drágaságnak lenni, mert termelő ország vagyunk és megterem itt minden, ami csak a nép élelmiszeréhez szükséges, még pedig oly mennyiségben, hogy jelentékeny fölöslegünk is marad. Itt tehát nem abban kell a segítséget keresni, illetve nem arra kell a főszólyt helyezni, hogy a fogyasztók, a termelőkkel szemben országosan szövetkezzenek, hanem inkább olyan gyakorlati hatósági intézkedésre van szükség, amelyek a termelést fokozzák és a termelés meg a fogyasztás közötti viszonyt természetes módon szabályozzák.

Miután a háboru állapotok tapasztalataiból megállapították, hogy az élelmiszer drágaságának egyrészt az élelmiszerhiány, másrészt azok elosztása körül felmerült nehézségek és az élelmiszerekkel való bűnös és kapzsi spekuláció volt az oka, világosan áll előtűnk a feladat és nem lesz nehéz megtalálnunk a módját, hogy ezen élelmiszerhiányt és drágaságot okozó tényezőket legalább együttes fellépését lehetetlenné tegyük.

Többtermelés.

Arra, hogy az élelmiszerdrágaságot gyorsan csökkentjük, első sorban a többtermelés a legközvetlenebb mód.

A többtermelés mindenestre leginkább hozzájárul az árak mérsékléséhez, mert fokozza a kínálatot, — de azért még nem teljes garanciája az ármérséklésnek, mert a jól szervezett kiviteli kereskedelem és közvetítő spekuláció a legnagyobb mennyiségeket is képes külföldön elhelyezni és ez által az itthoni árakat emelni. A közfogyasztásra szánt készletek szaporítása és a kínálat állandósítása érdekében kívánatos a termelők szaporítása is, ami termelést apróbb részekre osztván fel s a spekulációt is megnehezíti.

Termelők szaporítása.

A termelők számának szaporítása és ez által a termelés kiterjesztése amellet, hogy a készleteket szaporítja és az árak csökkentéséhez ezáltal hozzájárul, bizonyos stabilitást biztosít a piacnak.

Nálunk aránylag kevés a nagy város és az ugynevezett ipari város, tehát ma még a nemtermelő fogyasztók nagyobb része is olyan kis városokban és községekben lakik, ahol módjában áll akár kisebb földterület megszerzése, vagy kertbirtéklet utján kisebbüzemi baromfitenyésztés, sertéshizlalás, vagy zöldségtermelés által élelmiszer szükségletének legalább egy részét biztosítani, tehát magát némileg függetleníteni a piactól. A nem hivatásos termelőknek ezen házi gazdálkodását lehetőleg fokozni és pártolni kell, mert a népnek élelmiszerekkel való ellátását lényegesen megkönnyíti, amellet szociális szempontból is igen üdvös, mert tevékenységre serkenti, takarékosághoz szoktatja és bizonyos mértékben gazdasági önállósághoz segíti a családokat.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések január hó 23-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Bolgár csapatok Tulceánál elérték a Szentgyörgy-ág északi partját. A Putna alsó folyásánál visszavertünk orosz előretöréseket. Casinuvölgytől délre ellenséges csapatok szintén hasztalanul tapogatóztak állásaink ellen előre. Kövess tábornok hadseregénél helyenkint élénkebb ágyuharc. Tovább északra a cs. és kir. csapatoknál nincs jelenteni való.

Olasz harcér:

Görz közelében portyázó különítményeink elfoglaltak egy ellenséges árkot, foglyokul 3 tisztet és 134 főnyi legénységet szállítottak be és 3 gépfegyvert zsákmányoltak. Egyébként a helyzet változatlan.

Délkeleti harcér:

Nincs újság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadcsaportja: Armentierestől északkeletre bajor ezredek felde- ritő osztagai behatoltak ellenséges árkokba és néhány fogolylyal és gépfegyverrel tértek vissza. Frommellestől északnyugatra visszavertünk állásaink ellen előrenyomuló angol csapatokat. Egyébként csak időnkint tisztuló párás idő akadályozta tüzéségi és repülő tevékenység.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadcsaportja: A Duna mentén és Lucktól északnyugatra a tüzéségi tűz átmenetileg fokozódott. Dünaburgtól nyugatra árokvedőink elűzték egy orosz portyázó osztagot, amely Pitymalatkor első vonalunkba behatolt.

József főherceg vezérezredes harcvonala: Az Erdős-Kárpátokban és Moldova felé ereszkedő határhegység néhány helyén tiszta fagyos időben élénk tüzéségi harcok fejlődtek. Német és osztrák-magyar csapatok előtéri ütközetek alkalmával Slanic- és Huna-völgy között az ellenségnek 100 emberét elfogták és Casinuvölgytől délre visszavertek erősebb ellenséges előretöréseket.

Mackensen vezértábornagy hadseregarc- A Putna alsó folyásánál előtéri ütközetek reánk nézve eredménnyel végződtek.

Dobrudzásában bolgár csapatok Tulceánál átkeltek a Duna déli torkolati ágon és az északi partot orosz támadásokkal szemben megtartották.

Macedon arcvonala:

Nincs különös esemény. — Ludendorff.

— **Rendelet az unjoncozásról.** A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter körrendeletét az 1894, 1895, 1896. évben születettek állítási lajstromainak elkészítéséről, valamint az 1893. és előző években születettek állítási lajstromainak kiegészítéséről, illetve az unjoncozási előmunkálatokról. Ezek az előmunkálatok folyó évi március 31-ig befejezendők. Az állításkötelesek összeírása ugy történik, mint békeidőben, csupán az összeírásra való személyes jelentkezés marad el teljesen. Az összeírás kiterjed a valamelyik népfölkelő szemlén alkalmasnak talált, de felülvizsgálaton elbocsátott B) alosztályú népfölkelőkre is, valamint a külföldön vagy Ausztriában alkalmatlannak találtakra. A szolgálati idő számítása és a kedvezmények tekintetében később fog intézkedni a honvédelminiszter.

— **Köszönet.** A Szociális Misszió-egylet gyermeknépkönyhája részére küldött dr. Pollák Győző és neje 50 koronát, Veress Kelemené 4 koronát, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetet mond az egylet elnöksége.

— **Az új gyógyszer-árszabás.** Az országos közegészségügyi tanács javaslatai alapján a belügyminiszter a mai hivatalos lapban tette közzé az új „gyógyszer-árszabványt”, amely minden évben, rendszerint január elsejétől kezdve megállapítja az egy esztendőre érvényes gyógyszerárakat. Az új gyógyszer-árszabvány most kivételesen február elsejétől lép életbe. A rendelet általános határozatait, amelyek a gyógyszerek kiszolgáltatására, általában a gyógyszerész munka elvégzésére vonatkoznak, változatlanok. Nem történt változás a recept-készítésnél előforduló munkálatok díjtételeiben sem. A gyógyszerek árjegyzéke a beszerzési áraknak megfelelő áringadozásokat mutatja; vannak gyógyszerek, amelyek drágábbak lettek, viszont vannak olyan gyógyszerek, amelyeknek ára olcsóbb, mint a múlt évben. Megdrágultak a gyógyszerek kiszolgáltatására szükséges edények is. Az áremelkedés itt átlagban 10 százalékos.

— **Kereskedők és iparosok az egyenesadó kivető bizottságokban.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter közölte a temesvári kereskedelmi és iparkamarával, hogy a pénzügyminiszter az egyenesadó kivető bizottságoknak az 1917/19. évek leendő megalakítása tárgyában ez alkalommal is utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy javaslataik megtételénél legyenek különös figyelemmel arra, hogy a bizottságok fele része a kereskedők és iparosok köréből legyen kinevezhető.

— **A levelek még mindig nyitva adandók fel.** A közönség az utóbbi időben leveleit mind gyakrabban lezárva dobja a levélgyűjtőszekrénybe, ami nemcsak a postának okoz felesleges munkát, mivel az ilyen leveleket, ha a feladó neve a levélre fel van jegyezve, vissza kell kézbesíteni, amennyiben pedig nincsen feljegyezve a név, cenzura elé kell állítani, hanem a közönség is kárt szenved, mivel a leve-

lezése tetemes késedelmet szenved. A temesvári posta- és távirtdaigazgatóság figyelmezteti a közönséget, hogy a levelezésnek nyitva való feladására vonatkozó rendelkezés még mindig fennáll.

— **Van petróleum.** Nagybecskerekre végre legalább egyidőre megszűnik a petróleumbíány. Ma ugyanis két vagon, mintegy 210 méter-mázsa petróleum érkezett Nagybecskerekre, amelynek eladását holnap kezdik meg a kereskedések. Nagybecskerekre minden kereskedő kapott petróleumot s így a közönségnek nem kell egyes kereskedőket megrohanni, mert mindenki kaphat annál a kereskedőnél ahol vásárolni szokott két literig terjedő petróleumot. A csődületet a rendőrség feloszlatja. Akinek nagyobb mennyiségű petróleumra van szüksége az a rendőrkapitány utalványára kaphat eset-ről-esetre egyes megnevezett kereskedőtől.

— **Könyvet a harctérre.** Özv. Karácsonyi Bodogné Perlaszról folyóiratokat és könyvet küldött a kultúregyesületnek a harctereken küzdő katonáink részére. A kultúregyesület ezzel a napokban ismét mintegy ezer darab folyóiratot és könyvet fog küldeni katonáink részére a harctérre.

— **Egy jó szó** alkalmas időben, különösen ha fejfájás, migrén, fül- vagy fogfájás, eszüköszvényes fájdalmak stb. bántják az embert, ez a rövid tanács: vegyen „Elsafluidot”, az megszünteti a fájdalmat. (Békeárak: 12 üveget az orvosilag is ajánlott Feller-féle „Elsafluidból” bérmentve 6 koronáért küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Centrale 125. sz. (Zágrábmegye). Emésztési zavarok által keletkezett fejfájás esetében ajánlatosak a Feller-féle emésztést elősegítő, enyhe hashajtó „Esa-pilulák”, melyekből 6 doboz bérmentve 4 K 40 fillér.

— **Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

A meghódított Bukarest.

— **Az élet a meghódított oláh fővárosban.** — jan. 24.

Az egyik bukaresti épületben egy osztrák-magyar sebesültkórház funkcionál most. A kórház gazdasági tisztje, Balázs Jenő tűzér-főhadnagy pár napi szabadságra a napokban haza érkezett s érdekes képet festi meg a meghódított oláh főváros életének.

— A béke idején — mondotta — soha nem voltam Bukarestben s így a szabad és a meghódított Bukarest között nem tudok különbséget tenni. Bukarest most egy élénk, óriási forgalmi város, ahol még nem lehet érezni annyira a háborút, mint a három év óta háboruban élő Magyarország városaiban. Mielőtt érinteném Bukarest mai társadalmi életét, a piac áraitól térek, ami a mai világban mindig a legérdekesebb.

— Bukarestben most még bőven lehet kapni mindenféle élelmiszert. A környékbeli falvak és maga Bukarest külvárosa valósággal ontja az élelmiszereket, tejet, vajot, tojást, baromfit is, maguk a bukarestiek mondják, hogy a piac ilyen bőségére emberemlékezet óta nem volt példa. Ennek okát abban lehet megtalálni, hogy a hadvezetőség megszüntette az eddig meglehetősen magas behozatali vámot és a városi fogyasztási adót.

— A háborus konjunkturák iránt kiváló érzékkel bíró bukaresti kereskedők az elfoglalás első napjaiban megpróbálták összegyűjteni az élelmiszerkészleteket, hogy ezzel ár-emelkedést érjenek el, de a német városparancsnok szépen rákoppintott a körmükre s így megakadályoztatott a spekuláció.

— A kávéházak és cukrászdák egész napon át tömve vannak. Mintha semmi sem történt volna, mintha az emberek tudomást sem vettek volna az oláh hadsereget ért szegényteljes veresége sorozatáról, — olyan jókedvűek, olyan vidámak a bukaresti emberek. A naponként megjelenő „Bukaresti Tagblatt” román szövegét hangosan olvassák és vicces megjegyzéseket mondanak, amikor Románia szomorú sorsáról van szó. Bukarestben, legalább is látszólag, annyira nem veszik komolyan az egész háborút, hogy nekem valósággal értelmetlenül kellett megállanom az események előtt.

— Magyarországon mindenki tudja, hogy Bukarestben izzó gyűlölet égett a magyarok iránt. Ennek a gyűlöletnek most nyoma

sincs, sőt még a rejtett gyűlölet nyomait sem lehet felfedezni, aminek egyszerűen az az oka, hogy a bukarestiek most valóban nem gyűlölik annyira a magyarokat, mint a háború előtt. Ezt nekem egy bukaresti ur így magyarázza meg: Az oláhok a háború előtt azt hitték, hogy Románia erősebb, mint Magyarország, a hadserege jobb és igazságtalannak találták, hogy ennek dacára Magyarországhoz tartoztak Erdély, ahol sok százezer oláh lakik. A háború, különösen pedig az oláh háború, Erdélyre való igényük az erő alapján teljesen lehetetlen s ez a helyzet inkább a maguk hőbortjainak belátására bírta a bukarestieket, mint a magyarok iránti gyűlöletre.

— A bukarestiek most valóban nagyon haragusan azokra az erdélyi oláhokra, akik Bukarestben tartózkodtak és szították a Magyarországgal szembeni háború tüzet. Szédelgőknek nevezik őket és most úgy igyekeznek bosszút állani rajtuk, hogy segítenek annak a detektív-csoportnak, amely most a Romániába szökött hazaérő erdélyi oláhokat kutatja ki.

— Bukarestben este 8 óráig tart a zajos városi élet, azután pedig csend borul az oláh metropolisra. A bukarestiek nehezen tudnak belenyugodni a korai záróraba és különféle ravaszágokkal igyekeznek kijátszani a rendőrvigyázó német közigazgatás éberségét. Napról-napra megtörténik, hogy valamelyik eldugott külvárosi utcában a német felügyelet alatt működő bukaresti rendőrség egy-egy mulató kompániát leplez le, amint bezárt kapuk mögött nők és pezsgős üvegek társaságában busulnak a haza sorsa felett. Husz-harminc napi elzárás jár az ilyen záróra-tulhágásért, a bukarestiek még sem tudnak lemondani a mulatozásról. Azt hiszem, hogy a háború ezernyi baja közül Bukarestet legfájóbban a korai záróra érintette. Mulatozás nélkül nem lehet elképzelni életet Bukarestben.

Irodalom.

— **A Politikai Heliszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg. A békeakadályok elhárításáról. Irta: Székely Sámuel. — A politikai helyzet. — A háború. Irta: sz. s. — Közgazdaság: Az állami jövedelem szaporítása. Irta: (A) — Társadalom: A nemzet újabb erőfeszítése. Irta: Örs. — A hétről: A királyi kitüntetések. — Parlamenti elnökök Berlinben. — A lengyel államtanács látogatása. — Hirdetések.

— **Rókáné komamasszony csaláftanaságairól** sok vidám, kellemes mesét mondott el már Benedek Elek, most regénybe foglalja mulatós mesterkedéseit kepes gyermeklapjában, a Jó Pajtás-ban. A magyar gyermekek e kedves ujságjának legújabb, január 21-iki számában ezenkívül találunk egy szép volhyniai történetet, Cserny Rózsától elbeszélést, verset (képpel) Várady Antaltól a kis trónörököséről, érdekes Kis Krónika rovatot, cikket Schöpflin Aladártól, tarka mesét, sok szép képet. A rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. **Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.**

Nyilttér.

E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen leányunk

SHEIRICH KATICA

elhunyta alkalmából részvénytárgyalatokkal felkerestek, különösen a testületileg megjelent nagybecskereki pin-cér-egyletnek és a temetésen nagy-számban megjelenteknek őszinte köszönetet mondunk

Scheirich Katalin,
Scheirich István
szülők.

HIRDETÉSEK.

97—1917. sz.

78—3.1

Hirdetmény.

Alulírott községi előjárók közhírré teszik, hogy a község tulajdonát képező **3 darab kiselejtezett birtok** f. évi február hó 4-én délután **9 órakor** a község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében el fogjuk adni.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Tiszatarros, 1917 január hó 20-án.

Lázits,
jegyző.

Krsztin,
bíró.

Écskai-utca 17. sz. alatt
2 utcai és 2 udvari
lakásból álló —

ház eladó.

Bővebbet ugyanott.

79—3.1

Bérbe vennék

10—15 hold szántóföldet
Nagybecskerek város határában.

Ajánlatokat Nagybecskerek,
Váraljai-utca 53. szám alá
kérek. — **Gaszner Ágoston.**

A Feller-féle jóillatu, frissítő,
fájdalomcsillapító

„**ELSA-FLUID**”

megszünteti a

fejfájást

Békeárak: 12 üveg bérmentve 6 korona
Feller V. Jenő gyógyszerésznél **Stubica, Centrale 125. szám** (Zágrábmegye). — Több mint 100.000 köszönőlevél és orvosi ajánlás.

PEZSGÖDUGÓT

használt, azonban **nem töröttet**, vesz bármily mennyiségben előzetes tudakozódás nélkül, utánvétellel, darabját 25 fillérért, használt, de jó állapotban lévő palackdugó kilóját 4 koronáért, új palackdugó kilóját 15 koronáért.

Robicsek Adolf

parafadugógyára

Budapest, Nefejejs-utca 15. sz.

52—6.1

Meghívó.

... kkanizsal Központi Takarékpénztár mint R.-t."

XII. évi rendes közgyűlését

1917 február hó 4-én d. e. 11 órakor Törökkanizsán az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket van szerencsém tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1916. évi zárszámadás beterjesztése, megállapítása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal. 3. A felmentvény megadása.	4. A felügyelő-bizottság 1916. évi működéséért tiszteletdíj megállapítása. 5. Az alapszabályok 91. §-ának módosítása. 6. A felügyelő-bizottság választása. 7. Netáni indítványok.

Törökkanizsa, 1917 január hó 18.

vizeki Tallián Jenő, elnök.

Jegyzet: Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt venni óhajt, szelvényeivel ellátott részvényeit a közgyűlést megelőző napig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik.

Ugyon.	Mérleg-számla.				Teher.				
Pénztár	19329	64			Részvénytőke			240000	—
Kézpénz m. kir. postatakarék-pénztárnál	10153	68			Tartalékalap	240000	—		
Kézpénz az Osztrák-Magyar Banknál	1616	33	31099	65	Rendkívüli tartalékalap*	135000	—		
Váltó			1314833	32	Árfolyam különbözeti alap	12915	12		
Jelzálog			612290	74	Házalap	7000	—		
Folyószámla			128966	51	Tallián Emil-alap	4000	—	398915	12
Községi kötelezvény	11330	—			Átmeneti kamat			45000	—
Kezességi kötelezvény	4951	—	16281	—	Engedményezett jelzálog	311296	73		
Hadikölcsön előlegek			12837	30	Engedményezett kölcsön	72175	35	383472	08
Intézeti ház és ingatlan			44584	—	Visszleszámitolás			77750	—
Értékpapír	112727	50			Betét			1071607	42
Befizetés pénzügyintézeti központnál	1600	—	114327	50	Nyereség			58475	40
			2275220	02				2275220	02

* Ez évi dotáció 25000 K.

Veszteség.	Veszteség- és nyereség-számla.				Nyereség.				
Igazgatósági és tiszti fizetés			15939	76	Váltókamat	117814	16		
Betétkamatadó	3846	—			Jelzálogkamat	58202	24		
Állami és községi adó	16625	18	20471	18	Értékpapirkamat	6439	97		
Tallián Emil-alap kamat	200	—			Kötvénykamat	1736	40	184192	77
Visszleszámitolási kamat	11814	82			Leirt követelésekből befolyt			8440	14
Engedményezett jelzálogkamat	22035	97			Biztosítási jutalék			566	28
Betétkamat	38460	07	72510	86					
Üzleti kiadások			11402	99					
Leírás			14399	—					
Nyereség			58475	40					
			193199	19				193199	19

Törökkanizsa, 1916 december hó 31.

Dús Vince s. k., pénztárnok.

Schiller Mór s. k., könyvelő.

Lóránt Marcel s. k., ügyv.-igazgató.

Az Igazgatóság:

Bálint Jenő s. k. dr. Braun Gyula s. k. Cziklay Mihály s. k. Grünér Henrik s. k. Rácz Ferenc s. k. Tallián András s. k.

A felügyelő-bizottság:

Ringhófer Andor s. k.

Opreán Aurél s. k.

Grünér Ármin s. k.,

Felosztási javaslat:

800 drb részvény után á 40 K	32000	—	K
Rendkívüli tartalékalapra	25000	—	"
Jótekonycélra	475	40	"
Átvitel jövő évi számlára	1000	—	"
Összesen	58475	40	K